

מערך שיעור בעקבות צפייה בסרט הקצר: כתמים של אהבה

https://www.youtube.com/watch?v=S4U_p9va_Rk&t=8s

רקע:

השנה הנושא השנתי אשר נבחר על ידי משרד החינוך הינו ערבות הדדית. ע"פ ויקיפדיה ערבות הדדית הינה אחריות של הקהילה כלפיי כל אחד מחבריה, ושל כל אחד מחברי הקהילה כלפי הכלל. למעשה ערבות הדדית היא חלק מחיינו ופעולות שונות שאנחנו עושים בטבעיות אחד כלפיי השני נכללים תחת ההגדרה של ערבות הדדית. ההבנה כי מדובר בערך בעל חשיבות אישית וחברתית אינה תמיד מובנת מאליה.

מה התלמידים שלנו יודעים על ערבות הדדית וחשיבותה? האם הם מצליחים להבין את החשיבות של התנהגות ערכית שכזו? האם הם חוו/ היו נוכחים להשפעת הערבות ההדדית על חייהם? ואיך ניתן להעצימה בין כותלי בית הספר והכיתה.

התלמידים הצעירים שלנו לעיתים אינם מודעים לכוח ההתנהגות שלהם בהיבט החברתי. הכוונה היא לכוח ההתנהגות החיובית שלהם במובן של אחריות חברתית: לקיחת יוזמה ועזרה למי שמתקשה הבנה ואמפתיה למצבו של האחר, ועשיית מעשה אקטיבי למען-בכל אלה יש את היכולת לבנות ולשפר את איכות חייהם של כל אחד מן התלמידים בבית הספר ברמה האישית וברמה הקהילתית בכלל.

נושא האקלים הכיתתי הוא קריטי והנטייה היא להתעסק בו לאורך כל השנה. לרוב, הדברים שצפים בהקשר זה הינם השליליים. במערך זה אנו מציעות את האלטרנטיבה ולשנות את השיח לכיוון החיובי ובכך להעצים את הקשרים, הערבות ההדדית ותחושת הביטחון החיוניים לכל תלמיד/ה. למעשה זו דרך חדשה, חיובית ואפקטיבית יותר למניעה של התנהגויות שליליות.

אוכלוסיית יעד: תלמידי כיתות ב'-ו'.

מטרות:

- שיח תוכני, רגשי ומעשי בנושא של ערבות הדדית
- לייצר שיח חיובי יותר בנושא של אקלים כיתתי
- לפתח בקרב התלמידים את המודעות לכוח ולאחריות החברתית שיש לכל אחד מהם
- לעורר את התלמידים לעשיית פעולות אקטיביות למען האחר

מערך השיעור:

שמש אסוציאציות תחת ההגדרה:

ערבות הדדית

הקרנת הסרט.

(צפייה מונחית: לחלק את הכיתה לשתי קבוצות: קבוצה ראשונה תתמקד במהלך הצפייה בתלמיד, קבוצה שנייה תתמקד בכיתה כקבוצה).

שאלות לדין לאחר הצפייה הראשונה:

1. מה ראינו בסרטון?
2. איך הרגשתם לאחר הצפייה בסרטון?
3. קבוצה ראשונה: מה התלמיד היה יכול לעשות אחרת בהתנהלות שלו מול הכיתה?
4. קבוצה שנייה: מה החברים לכיתה היו יכולים לעשות אחרת בהתנהלות שלהם מול התלמיד?
5. מה ניתן להבין מהסרט על המושג ערבות הדדית-שלא נאמר בהתחלה בשמש האסוציאציות (להתמקד בכך שיש צורך בשיתוף פעולה של שני הצדדים).

פעילויות אופציונאליות לסיום השיעור:

1. ניתן לכתוב אמנה כיתתית עליה יחתום כל אחד מן התלמידים איך להעצים את הערבות ההדדית בכיתה. הן במישור האחריות האישית והן במישור האחריות הכיתתית.
2. להציג לתלמידים את הכתבה על רותי גאון שהילד שלה, ארז, חולה במחלה הבאה לידי ביטוי בשומוט על העור ובאיברים הפנימיים (מצורף קישור). רותי מספרת איך היו צוחקים על ארז ועל התגובות הלא נעימות שהם היו מקבלים מאנשים. רותי פירסמה פוסט עם תמונה שלה עם ארז לאחר שהיא ציירה על פניה וגופה שומוט. הפוסט גרם לאנשים שונים בהם מפורסמים רבים לצייר כתמים על פניהם ולהזדהות עם ארז המקסים. בעקבות ההירתמות של כל כך הרבה אנשים, ארז הפך להיות מפורסם, אנשים ברחוב החלו להגיב אליו אחרת והסיפור הזה היווה השראה עבור אנשים רבים, לקבלת האחר ולכוחה של הערבות ההדדית (מתאים יותר לגדולים).

https://www.youtube.com/watch?v=aaigEFP7_nU -סרטון של ארז

https://www.youtube.com/watch?v=qVmlkOsa6_U -מדקה 8:33

הרציונל:

ערבות הדדית לרוב מהווה עבור התמידים הצעירים מעין סיסמא/ כותרת החוזרת ונשנית ע"י המבוגרים סביבם ללא התעמקות אמיתית במשמעות וביישום. הם מבינים מה הכוונה שלה בכלליות אך הם לא תמיד מצליחים להשליך את הערך על המציאות היום יומית שלהם. ובכך הערך נשאר תחת הסיסמא מבלי נתינת הדעת לכך שהם מבטאים את הערך הזה או מנגד פוגעים בו. במערך זה אנו מביאות סרטון אשר ממחיש את המושג והערך ערבות הדדית. בעזרת השאלות המנחות המערך פורט את המרכיבים הרגשיים, המעשיים והאקטיביים של ערך זה.

בסרט שלפנינו אשר נכתב, צולם והופק ע"י תלמידים נראה ילד אשר חולה במחלת עור הגורמת לכתמים על גופו. בתחילה הילד מסתיר את המחלה מחבריו ע"י בגדים ארוכים המסתירים את עורו. חבריו לכיתה מנסים להבין מה קורה לחברם אך ללא הצלחה. בנות כיתתו מוצאות פתק בו נכתב על המחלה, הן מספרות לשאר החברים לכיתה. החברים מגיבים בקיצוניות ונרתעים מחברם. רק כאשר באחד השיעורים התלמיד מחליט לעמוד בפני הכיתה ולספר על המחלה שלו ולענות על שאלותיהם הכיתה מחליטה לעשות מעשה ולהראות לו כי מתקיים בניהם הערך של ערבות ההדדית.

סרט זה ממחיש לנו ולתלמידינו את החשיבות של האמון בערך ערבות הדדית. שני הצדדים צריכים להרגיש בטוחים במערכת היחסים בניהם, חייבים לחוש הדדיות על מנת לקיים את הערך. קיומה של הערבות ההדדית היא קריטית לתחושת הביטחון של כל תלמיד ותלמידה, וכשהיא מתקיימת התלמיד/ה מרגישים בטוחים להביא את עצמם ואת הייחודיות שלהם לידי ביטוי.

הכיתה הן בסרט והן בחיים האמיתיים הינה קבוצה מורכבת. בכיתה נמצאים ילדים שונים וייחודיים, וקשרים שונים בין הילדים בקבוצה. למעשה, הערבות ההדדית בתוך הכיתה מחייבת מודעות של כל תלמיד למספר מעגלים המתקיימים במקביל: הקשרים הייחודיים שלו עם כל תלמיד/ה בנפרד והקשר שלו עם "הקבוצה".

העובדה כי הסרט הוא פרי יצירתם של תלמידים, ממחיש שהתלמידים מתעסקים בנושא ומעניקים לו חשיבות. עם זאת, המקום שלנו כאנשי חינוך הוא לתווך להם את הנושא ולקשרו למרכיביו השונים: הרגשי, המחשבתי והמעשי- כך שלא יישאר בגדר סיסמא.

מאחלות לכם שיעור נפלא ומפרה
אורית אליקים ודנה פרייזינגר
קבוצת אפיקי תקשורת וצוות אופקים
052-8898900 03-9369475